

EGYÉNI GYAKORLAT 1.: BÖLCSŐDE, ÓVODA

A gyakorlat célja:

Ismerkedés a bölcsőde és az óvoda világával.

Tartalma:

Bölcsődében:

Tájékozódás

- a bölcsőde működését meghatározó dokumentumokról, ezen belül elsősorban a szakmai programról és a házirendről;
- a személyi feltételekről;
- a bölcsőde építészeti adottságairól, jellemzőiről és a tárgyi feltételekről;
- bölcsődei nevelés-gondozás megvalósulásának alapvető jellemzőiről egy gyermekcsoport életébe történő betekintés alapján.

A tájékozódás módja:

- beszélgetés az intézmény vezetőjével és a kisgyermeknevelőkkel;
- megfigyelés;
- dokumentumelemzés.

Óvodában:

Tájékozódás

- az óvoda működését meghatározó dokumentumokról, ezen belül elsősorban a pedagógiai programról és a házirendről;
- a személyi feltételekről;
- az óvoda építészeti adottságairól, jellemzőiről és a tárgyi feltételekről;
- az óvodai nevelés megvalósulásának alapvető jellemzőiről egy gyermekcsoport életébe történő betekintés alapján. (Kiscsoportot vagy olyan vegyes csoportot javasolt választani, ahol vannak 3-4 éves korú gyermekek is).

A tájékozódás módja:

- beszélgetés az intézmény vezetőjével és az óvodapedagógusokkal;
- megfigyelés;
- dokumentumelemzés.

A gyakorlathoz kapcsolódó írásbeli feladatok

Kérjük, hogy az egyes feladatokhoz tartozó táblázatokat, sablonokat külön fájlba másolja ki, és abban dolgozzon. Minden egyes feladatot külön lapra készítse el. A táblázatok, rovatok tetszés szerint nagyobbíthatók.

Bölcsőde:

1. feladat: A bölcsőde szakmai programjának elemzése

Tekintse át a szakmai programot (felépítése, főbb fejezetei stb.). Elemzési feladatai a szakmai program *A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a nevelési-gondozási feladatok* c. fejezetéhez

kapcsolódnak. Tanulmányozza át a fejezet tartalmát, majd röviden foglalja össze tapasztalatait, véleményét az alábbi táblázatban. Ebben segítségére lehet *A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja*¹ és az *Ajánlás szakmai program készítéséhez*² c. dokumentum.

Nevelési célok megfogalmazása.	
A nevelési feladatok megvalósítása.	
A gondozási feladatok megvalósítása.	
A beszoktatás megvalósítása.	
A napirend,	
Az alapellátás és az alapellátáson túli szolgáltatások.	
Alkalmazkodás a családok igényeihez.	
Az Alapprogramban leírtaknak és a célcsoport igényeinek összehangolása.	

¹ [Szakmai anyagok - Alapprogram - Magyar Bölcsődék Egyesülete](#)

² [Ajanlas szakmai program kesziteshez 2025.pdf.](#)

Tájékoztatás az ellátás igénybevételéről.	

2. feladat: Feladatlap tárgyi és személyi feltételek ellenőrzéséhez

1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

Jelölje meg hogy a meglátogatott bölcsődére vonatkozóan igazak-e az alábbi állítások. Ha nem, akkor írja az adott állítás mellé pár szóval, amit tapasztalt. Ha nem tudja megítélni, akkor azt írja be az adott rovatba.

A bölcsőde működhet bölcsődének épült épületben	
A bölcsőde működhet a bölcsődei funkciónak megfelelően átalakított épületben	
A közhasználatú építmény akadálymentes használatra szolgáló belső közlekedőit és tereit összefüggő csúszásgátló padlóburkolattal kell ellátni.	
Akadálymentes használatnál a meglévő közhasználatú építmény esetében a 20 mm-nél magasabb küszöböt lejtős kialakítással kell ellátni.	
A bölcsőde, mini bölcsőde, családi bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, óvodai nevelési önálló rendeltetési egységek helyiségeiben, tereiben forgó- és billenőablak nem alkalmazható. Mélyen üvegezett ajtó és üvegfal csak biztonsági üvegből készített biztonságos szerkezeti kialakítással alkalmazható.	
A nevelési-oktatási építmények közterületi kijáratai előtt a járda és az úttest elválasztására korlátot vagy annak megfelelő építményt kell létesíteni.	

A csecsemők és a gyermekek nevelő-oktató helyiségeit, amelyeket DNY–NY-i irányból látást zavaró napfénybesugárzás érhet, árnyékolóval kell ellátni.	
A helyiségek tervezett téli eredő hőmérséklete a rendeltetés alapján tervezett tartózkodási zóna mértékadó (szélső) részén elégítse ki a vonatkozó jogszabályok és szabványok előírásait. Más jogszabályi előírás hiányában a huzamos tartózkodásra szolgáló helyiségekben ez 20 °C legyen. A tartózkodási zóna mértékadó része a padlófelülettől mérve: csecsemők, gyermekek, tartózkodására szolgáló térben 0,50 m.	
A személyes gondoskodás körébe tartozó feladatokat ellátó személyek részére munkaruhát kell biztosítani. A munkaruhajuttatás feltételeit a munkáltató állapítja meg.	
A bölcsődei ellátás, a napközbeni gyermekfelügyelet, az alternatív napközbeni ellátás, a családok átmeneti otthona, a területi gyermekvédelmi szakszolgálat esetében a szolgáltatótevékenység folytatására, illetve az intézmény elhelyezésére szolgáló ingatlanak (ingatlanrésznek) alkalmasnak kell lennie a gyermekek ellátására.	
A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a bölcsődei csoportszoba bútorzat nélküli hasznos alapterülete gyermekenként legalább három négyzetméter.	
Bölcsődei csoportonként kisgyermeknevelő 2 fő	
5 vagy több gyermekcsoport esetén további kisgyermeknevelő (a létszámból az egyik kisgyermeknevelő vezető-helyettesi feladatokat végez azzal, hogy szükség esetén a bölcsődei csoportban kisgyermeknevelői feladatokat is ellát)	
Bölcsődei dajka (bölcsődei egységenként, egy vagy két csoport esetén) 1 fő	
Többcélú, közös igazgatású intézmény esetén az egycsoportos bölcsődében vezetői feladatokat ellátó kisgyermeknevelő heti 2 óra	

Többcélú, közös igazgatású intézmény esetén a kétcsoporthoz a vezetői feladatokat ellátó kisgyermeknevelő heti 4 óra	
Orvos a fenntartó döntése alapján bölcsőde csoportonként havi 4 óra	
Sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekeket is ellátó bölcsődében gyógypedagógus, gyógytornász, konduktor, gyógypedagógiai asszisztens (létszámuk fenntartói döntés alapján kerül megállapításra)	
Szaktanácsadó 1 fő (Egyesített bölcsődei igazgatóságokon, illetve többcélú intézmény esetén, ha korábban a bölcsődei ellátás szervezetileg egyesített bölcsődei intézményként vagy bölcsődei igazgatóságként működött)	
A bölcsődei ellátáshoz szükséges, kötelezően biztosítandó eszközök és felszerelések. (A felszerelési jegyzéket a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 11. melléklete tartalmazza.)	

3. feladat: Csoportprofil készítése

Mutassa be azt a gyermekcsoportot, ahol hospitált! A csoportprofil elkészítéséhez az alábbi szempontok szerint gyűjtsön információkat a csoportban dolgozó kisgyermeknevelőktől, valamint a saját megfigyeléseinek tapasztalatait használja.

A csoport összetétele

- A csoport létszáma
- A gyermekek életkora (korfa)
- Fiúk-lányok aránya
- Ki mióta jár bölcsődébe?
- A gyermekek családi hátterének főbb jellemzői:
 - a családok összetétele
 - szociokulturális jellemzői
 - van-e nehezített élethelyzetben lévő gyermek
 - van-e hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű gyermek
 - van-e sajátos nevelési igényű gyermek (akiről ez megállapított)
- Más nemzetiségű gyermek a csoportban

A gyermekek egymáshoz való viszonya

- Ki a legnépszerűbb a csoportban? (szívesen játszanak vele, keresik a társaságát, észreveszik, ha megérkezik, keresik, ha nincs jelen)
- Ki a legvisszahúzódnóbb gyermek? (nem kezdeményez, távol marad a társaitól, de azok kezdeményezésére nem elutasító)
- Vannak-e barátkozások a csoportban?
- Felfigyelnek-e a gyermekek síró társukra? Ha igen, hogyan viselkednek vele?
- Hogyan reagálnak a gyermekek arra, ha társuk segítséget igényel, kér?
- Mi jellemzi a csoportban kialakuló konfliktushelyzeteket?
- Van-e olyan gyermek a csoportban, akit társai elkerülnek? Ha igen, mi az oka?
- Vannak-e unatkozó, csellengő gyermekek a csoportban?

4. feladat: A bölcsődei hospitálás tapasztalatainak összefoglalása

- a.) Röviden (max. 2 oldalban) foglalja össze a bölcsődében töltött gyakorlati idő alatt szerzett fontosabb tapasztalatait.
- b.) Emeljen ki egy lényeges pillanatot, eseményt, élményt. Röviden reflektáljon rá.
- c.) Saját tevékenységek, élmények összefoglalása, önreflexió:
 - Elképzelései, elvárásai a gyakorlatra vonatkozóan, előkészületek;
 - Kapcsolata a bölcsődevezetővel, a kisgyermeknevelőkkel.
 - Miben érezte magát sikeresnek a gyakorlaton?
 - Miben fejlődött a gyakorlat során?

Óvoda:

5. feladat: Az óvoda bemutatása az óvoda vezetőjével vagy egy óvodapedagógussal készített interjú alapján

Állítson össze min. 8, max. 12 kérdést az óvoda működésével kapcsolatban érdeklődésének megfelelően. A kérdések az alábbiakra vonatkozzanak:

- az óvoda épülete, udvara, tárgyi felszereltsége;
- személyi feltételek;
- a pedagógiai program;
- az óvodát választó családok igényei, elvárásai;
- az óvodába járó gyermekek létszáma, a gyermekcsoportok száma, összetétele;
- kapcsolat a családokkal;
- az óvoda kapcsolatrendszere;
- különleges programok, szolgáltatások az óvodában.

A konkrét kérdéseket és a kapott válaszokat rögzítse.

6. feladat: Egy óvodai csoport (óvoda kiscsoport) bemutatása

A feladat elkészítéséhez óvodai kiscsoportot válasszon. Ha az óvodában vegyes csoportok vannak, akkor olyan csoportra essen a választása, ahol 3-4 éves gyermekek is vannak. Gyűjtsön információkat a csoportban dolgozó óvodapedagógusoktól, valamint a saját megfigyeléseinek tapasztalatait használja.

A csoport összetétele

- A csoport létszáma
- A gyermekek életkora (korfa)
- Fiúk-lányok aránya
- A családból és a bölcsődéből érkező gyermekek aránya
- Van-e olyan gyermek a csoportban, aki 2,5 évesen kezdte az óvodát?
- A gyermekek családi hátterének főbb jellemzői:
 - a családok összetétele
 - szociokulturális jellemzői
 - nehezített élethelyzetben lévő gyermek
 - hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű gyermek
 - sajátos nevelési igényű gyermek (akiről ez megállapított)
- Más nemzetiségű gyermek a csoportban
- Milyen változások voltak a csoport összetételében a jelenlegi nevelési évben?

Az óvodapedagógus tapasztalatai az idén szeptemberben érkező gyermekekkel kapcsolatban:

- A beszoktatás alakulása (sikeres és nehezebben alakuló beszoktatások).
- Hogyan fogadták a csoportba járó gyermekek az újonnan érkezőket?
- Milyen különbségek voltak az otthonról érkező és a bölcsődéből érkező gyermekek között az óvoda elfogadását illetően?
- Van-e az óvodának bölcsődével kapcsolata? Ha igen, hogyan valósul ez meg?
- Az otthonról érkező gyermekeknek van-e lehetőségük az óvodával való ismerkedésre a beszoktatás előtt?

7. feladat: Az óvodai hospitálás tapasztalatainak összefoglalása

- a) Röviden (max. 2 oldalban) foglalja össze az óvodában töltött gyakorlati idő alatt szerzett fontosabb tapasztalatait.
- b) Emeljen ki egy lényeges pillanatot, eseményt, élményt. Röviden reflektáljon rá.
- c) Saját tevékenységek, élmények összefoglalása, önreflexió:
 - Elképzelései, elvárásai a gyakorlatra vonatkozóan, előkészületek;
 - Kapcsolata az óvodavezetővel, az óvodapedagógusokkal.
 - Miben érezte magát sikeresnek a gyakorlaton?
 - Miben fejlődött a gyakorlat során?

Kurzusportfólió értékelő lap

Portfólió elem	1	2	3	4	5
A bölcsőde tárgyi és személyi feltételei					
Választott bölcsődei dokumentum elemzése					
Bölcsődei csoportprofil					
A bölcsődei hospitálás tapasztalatai, önreflexió					
Az óvoda bemutatása					
Egy óvodai csoport bemutatása					
Az óvodai hospitálás tapasztalatai, önreflexió					

Vác, 2025. szeptember

Gyimesi Ildikó

szakmódszertant oktató tanár
a gyakorlati képzés felelőse
gyimesi.ildiko@avkf.hu

Szombathelyiné Dr. Nyitrai Ágnes

főiskolai tanár
szakfelelős
nyitrai.agnes@avkf.hu